ШЫНДЫҚҚА АПАРАТЫН БІРДЕН - БІР ЖОЛ - ҒЫЛЫМ ЖОЛЫ

Ясауи университеті

a.yassaui@mail.ru

УНИВЕРСИТЕТ СТУДЕНТТЕРІНІҢ ҮНІ

№06 (452), 31 наурыз 2018 жыл

ОҚУ/ ҒЫЛЫМ
ЗАМАНАУИ МЕДИЦИНА САЛАСЫНА АРНАЛДЫ
02

ҒЫЛЫМ/ БІЛІМ
«АТАМЕКЕНГЕ КЕЛУ МЕН ҮШІН ҮЛКЕН МӘРТЕБЕ»
03

ОҚУ/БІЛІМ
ЗАҢДЫ БІЛУ ЗАМАН ТАЛАБЫ
04

МӘСЕЛЕ
XXI ҒАСЫРДЫҢ ІНДЕТТЕРІ
05

БРИФ-ХАБАР

ҚОЖА АХМЕТ ЯСАУИ ХИКМЕТТЕРІНІҢ ТҮПНҰСҚАСЫ ТАБЫЛДЫ

Ясауитанушының айтуынша, жеті ғасырға жуық сақталып келген құнды жәдігердің түпнұсқасында жарыққа шықпаған қаншама дүниелер мол. Алдағы уақытта аталған құнды жәдігерді Астана қаласындағы Ұлттық сирек кітаптар мен қолжазбалар орталығында аударма жұмыстарын жасату жоспарлануда.

» 02

ЖАСТАР ЕЛШІМЕН ЖҮЗДЕСТІ

Кездесу барысында елші ауғанстандық жастардың Қазақстанның мәдениеті мен дәстүрін құрметтеп, заң ережелерін сақтап, жақсы білім алуға шақырды.
Құрметті мейман студенттерге оқуда сәттілік тілеп, алған білімдерін екі ел арасындағы қарым-қатынасты одан әрі нығайту үшін жұмсау керектігін айтты. Сонымен қатар осындай Халықаралық университетте білім алуларына мүмкіндік берген Қазақстан еліне, университет басшылығына алғысын білдірді.

» 02

«ӨЗІҢЕ СЕН, ӨЗІҢДІ АЛЫП ШЫҒАР...»

Абай атамыз айтқандай : «Өзіңе сен, өзіңді алып шығар, Еңбегің мен ақылың екі жақтап» - деген ой ұнайды. Мақсатың айқын болса, армандарыңа жетесің деп ойлаймын. Мысалы, Польшаға бару, осы Түркістанда жүріп, шынымен маған арман болды.

» 03

ҚЫТАЙДАҒЫ БІЛІМ АЛУ ЖҮЙЕСІ

2016 жылғы статистика бойынша Қытай еліндегі шетелдік студенттерге арналған стипендияға ең көп ие болған елдердің алғашқы ондығы мынадай: Пәкістан, Моңғолия, Ресей, Вьетнам, Тайланд, АҚШ, Лаос, Оңтүстік Корея, Қазақстан және Непал. 2016 жылы «Бір белдеу, бір жол» жобасы аясында мемлекеттік стипендияға ие болған шетел студенттерінің саны 2012 жылмен салыстырғанда 8,4 пайызға өсіп, жалпы 61% құрады.

» 04

МӘДЕНИ МҰРА РУХАНИ ҚАЗЫНАМЫЗ

Жақында Мәдениет орталығының үлкен залында жыршы, термеші, сазгер, философия ғылымдарының кандидаты Жәкен Омаровтың «Адамның хикмет кеудесі» атты лекция-кеші өтті.

Аталмыш шараның ұйымдастырушысы – Ясауи ғылыми-зерттеу орталығы және «Темірқазық» студенттік клубы. Ақын-жырау Майлықожа Сұлтанқожаұлының шығармашылығына арналған шараның мақсаты – Түркі халықтарының ортақ университеті болып табылатын университетіміздегі студенттерге түркілердің ортақ тарихы мен мәдениеті, дініне қатысты дөңгелек үстелдер, іс-шаралар өткізіп, түркі халықтарының ортақ тарихы мен мәдениеті, дініне қатысты мәселелерді көтеріп, олардың арасындағы туыстық, сабақтастық мәселелеріне қатысты ой салу, туыстық сезімдерін ояту. Сонымен бірге, қазіргі күні түркі халықтарындағы ортақ мәселелер мен оларды шешу жолдары қарастырылатын болады.

Кеш-лекцияның ашылу салтанатында «Темірқазық» клубының жетекшісі – Ясауи ғылыми-зерттеу орталығының аға ғылыми қызметкері, доцент Зікірия Жандарбек, Ясауи ғылыми-зерттеу орталығының директоры, Діндану кафедрасының профессоры Досай Кенжетай, Майлықожа ұрпағы болып табылатын оның мұраларын зерттеуші Сейіт Омар Саттаров сөз сөйлеп, имандылыққа шақыратын тәрбиелік мәні зор шара туралы қысқаша тоқталды. Кешке Ұйымдастыру және тәрбие ісі жөніндегі проректор Бақытжан Мұхамеджанов, Қаржы және даму істері жөніндегі вице-президенті Мұстафа Эрен, айтыскер ақын Бекарыс Шойбеков және университеттің оқытушы-профессорлары, студенттер мен қала қонақтары қатысты. Сондай-ақ кеште Жәкен Омаров «Ойланайық бауырлар», «Уәдең елге жақпас бекер келсе», «Жақсы болсын жұбайың», «Ата-ананың қадірі», «Жақсы бір адам картайса», «Білесің таңның атарын», қызарып күннің батарын», «Құдіретін көрсең Құдайдың», «Біздің елдің жігіттері», «Жұмақ пен тозақ таласы» сынды терме, хикметтерді мақаммен орындады. Сонымен қатар Құрманғазы атындағы қазақ ұлттық консерваториясынан арнайы келген өнерпаз жігіттер Бекарыс Шойбековтың «Жамалым» әнін және Жәкен Омаровтың жыр термелерін орындады.

Жәкен Омаровтың айтуынша, біздің мақсат – терменің мақамдарын жастардың бойына сіңіру және кейінгі толқынға мәнді дүниені жеткізіп, мұра етіп қалдыру. Көпшілік қауым ғибратты кештен ерекше әсер алып, жыр-терменің үнін тамсана тыңдап, жақсы әсерде тарқасты. Кеш соңында Ұйымдастыру және тәрбие ісі жөніндегі проректор Бақытжан Мұхамеджанов Жәкен Омаровты «Ясауи» төсбелгісімен марапаттады.

ЯУ-ақпарат

КОНФЕРЕНЦИЯ БОЛАШАҚ СТОМАТОЛОГТАРҒА АРНАЛДЫ

Стоматология факультетінің «Dental Way» клубының ұйымдастыруымен «Стоматологиялық тәжірибеде жүкті әйелдердің жағдайы» — атты студенттік ғылыми-теориялық конференция өтті.

Конференцияны «Dental Way» клубының төрағасы, Стоматология факультетінің 3-курс студенті С.Умаров жүргізді.

Ашылу салтанатында І вице-президент, профессор М.Куталмыш, Даму және қаржыландыру жөніндегі вице-президент, профессор М.Эрен ғылыми шараның маңыздылығы жайлы, Стоматология факультетінде студенттер сапалы білім алу үшін барлық жағдай жасалғанын, барлық стоматологиялық құрылғылармен жабдықталғанын айтты.

Сондай-ақ, Стоматология факультетінің деканы, профессор Ю.Түркөз, «Терапиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасының оқытушысы, профессор Е.Түркөз, «Терапиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасының меңгерушісі, жоғары санатты дәрігер-стоматолог М.Искендиров сөз сөйлеп, сапалы қызмет көрсету үшін білім мен тәжірибені ұштастырып, осындай ғылыми жиын өткізудің пайдасын айтты.

Пленарлық мәжілісте Стоматология факультетінің 3-курс студенттері А.Садыков «Профилактические мероприятия полости рта во время беременности женщин», А.Баймбетов «Особенности отбеливания зубов в период беременности», Л.Легусина «Особенности скученных зубов у беременных женщин», Б.Кадыров «Заболевания дёсен и беременность», Р.Шаймерданкулова «Влияние анестезии во время беременности», А.Искакова «Показания и противопоказания удаление зубов у беременных женщин», Р.Забитов «Особенности протезирования полости рта в зависимости от срока беременности» тақырыбында баяндама жасады. Жүкті әйелдердің тіс проблемасы, тіс саулығы, жүктілік кезіндегі тіс күтімі, тағы да басқа өзекті мәселелер қозғалды.

Шара соңында барлық қатысушыларға сертификат табысталды.

Ақпарат орталығы

АҚПАРАТ / ХАБАР

КОНФЕРЕНЦИЯ

ЗАМАНАУИ МЕДИЦИНА САЛАСЫНА АРНАЛДЫ

Жуырда оқу ордамызда Медицина факультетінің белсенді студенттерінен құралған Студенттік ғылыми қоғамның ұйымдастыруымен «Заманауи медицина: Дәстүрлер мен инновациялар» атты І Халықаралық ғылыми-практикалық конференция өтті. Басқосуға еліміздің және шетелдің медицина саласының білікті мамандары мен дәрігерлер, жас ғалымдар, жоғары оқу орнының студенттері қатысты.

Ашылу салтанатында проректорлар Б.Мұхамеджанов пен М.Эрен құттықтау сөз сөйлеп, қатысушыларға сәттілік тіледі.

Маңызды жиын барысында студенттер мен жас ғалымдардың ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық қызметтегі ғылыми әлеуеті, білімі мен дағдыларын жетілдіру және медицина саласындағы өзекті мәселелері талқыланды. Конференцияның жұмыс бағыттары 3 секция бойынша жалғасын тапты. «Фундаментальды пәндер» секциясы бойынша 11 бағытты, «Клиникалық пәндер» секциясы бойынша 27 бөлімді, «Теориялық пәндер» секциясы бағытында 11 тақырыпты қамтыды. Ғылыми жиынға Медицина факультеті «Хирургиялық аурулар» кафедрасының меңгерушісі М.Жүнісов модераторлық жасады. Конференцияға медициналық білім беру саласы бойынша 100-ге жуық зерттеулер мен ғылыми жұмыстар ұсынылды. Жалпы секция 3 бағытта өтті: Фундаментальды пәндер, Клиникалық пәндер, Теориялық пәндер.

Конференцияда патологиялық анатомия, патологиялық физиология, ішкі аурулар пропедевтикасы, жалпы хирургия, радиациялық диагностика және радиациялық терапия, жедел хирургия, молекулалық биология және медициналық генетика, адам анатомиясы, гистология, эмбриология, цитология, қалыпты физиология, биологиялық химия, микробиология иммунологиямен және вирусологиямен, әскери дайындық және экстремалды медицина, биоорганикалық химия, биофизика, валеология, қоғамдық денсаулық сақтау және денсаулық сақтау, жалпы гигиена және экология т.б. баяндамалар оқылып, өзекті мәселелер талқыланды. Секцияда ұсынылған ғылыми жұмыстар мен үздік баяндама жасаған студенттерге I, II, III дәрежелі диплом және қатысушыларға сертификат табысталды.

КАФЕДРА КҮНІ ӨТТІ

Таяуда Ғылыми кітапхананың ұйымдастыруымен Жаратылыстану және Инженерия факультетінің оқытушы-профессорлар құрамына «Кафедра күні» өткізілді. Кітапханашылар К.Төребекова мен Т.Есіркепова кітапхана қорына түскен жаңа кітаптарға библиографиялық шолу жасап, мағлұмат берді.Оқытушылар оқу процесіне қажетті алынған оқулықтарға қызығушылық танытты. Сөз соңында Жаратылыстану факультетінің деканы, профессор Г.Баканов бұл шарадан көп мәлімет алғанын айтып, кітапхана қызметкерлеріне алғысын білдірді. Білім мен ғылымның алтын қазығы саналатын кітаптан оқырман қауым мол мағлұмат алары анық.

Ғылыми кітапхана

ҚОЖА АХМЕТ ЯСАУИ ХИКМЕТТЕРІНІҢ ТҮПНҰСҚАСЫ ТАБЫЛДЫ

«Әзірет Сұлтан» мемлекеттік тарихи-мәдени қорық-музейіне Түркия Республикасы, Ыстамбұл қаласынан ясауитанушы ғалым, Қожа Ахмет Ясауидің 27-ұрпағы, «Yesevi ocaklari» журналының бас редакторы Исметулла Ясауи келді. Қорық-мұражайда өткен Ұлыстың Ұлы күні Наурыз мерекесіне арналған мәдени іс-шара барысында Исметулла Ясауи салтанатты түрде Қожа Ахмет Ясауидің «Диуани хикмет» қолжазбасының түпнұсқасын «Әзірет Сұлтан» қорық—музейінің директоры Нұрболат Қадырұлына табыс етті. Кітап 1212 жылы шағатай тілінде жазылған. Ясауитанушының айтуынша, жеті ғасырға жуық сақталып келген құнды жәдігердің түпнұсқасында жарыққа шықпаған қаншама дүниелер мол. Алдағы уақытта аталған құнды жәдігерді Астана қаласындағы Ұлттық сирек кітаптар мен қолжазбалар орталығында аударма жұмыстарын жасату жоспарлануда.

Салтанатты шара Ұлыстың Ұлы күні – Наурыз мерекесін атап өтуге ұласты. Маңызды басқосуға жиналған халық музей ұжымы дайындаған Наурыз көже мен дастарқаннан дәм татып, концерттік бағдарлама тамашалады. Ұлыстың Ұлы күнімен барша қызметкерлерді құттықтаған мекеме басшысы Нұрболат Ахметжанов ясауитанушы Исматулла Ясауиға «Әзірет Сұлтан» мемлекеттік тарихи-мәдени қорық мұражайы атынан арнайы сыйлықтар табыс етті.

«Әзірет сұлтан» қорық-музейінің баспасөз қызметі

ҚЫСҚА-НҰСҚА

ЖАСТАР ЕЛШІМЕН ЖҮЗДЕСТІ

Жуырда бір топ делегациямен келген Ауғанстанның Қазақстандағы Төтенше және өкілетті елшісі Кадам Шах Шахим оқу ордамыздағы ауғанстандық студенттермен кездесті.

Кездесу барысында елші ауғанстандық жастардың Қазақстанның мәдениеті мен дәстүрін құрметтеп, заң ережелерін сақтап, жақсы білім алуға шақырды.

Құрметті мейман студенттерге оқуда сәттілік тілеп, алған білімдерін екі ел арасындағы қарым-қатынасты одан әрі нығайту үшін жұмсау керектігін айтты. Сонымен қатар осындай Халықаралық университетте білім алуларына мүмкіндік берген Қазақстан еліне, университет басшылығына алғысын білдірді.

Сондай-ақ, жастар көкейіндегі сауалдарын қойып, нақты жауаптар алды. Қазіргі таңда оқу ордамызда 41 ауғанстандық жас білім алып жүр.

КӘСІПТІК МАМАНДЫРУ ЖОБАСЫ

13-24 наурыз аралығында оқу ордамыздың Клиника Диагностикалық орталығына Түркия Республикасы Анталия Едісу кәсіптік және техникалық Анадолу лицейінің Мейірбике және Денсаулық сақтау қызмет көрсету мамандығының білімгерлері 10 күндік тәжірибеден өтті.

Ахмет Ясауи университеті мен Анталия Едісу Кәсіптік және Техникалық Анадолу лицейі арасында ынтымақтастық келісімшарт «Кәсіптік мамандандыру» жоба аясында лицейдің 10 студенті оқу ордамыздың Клиника Диагностикалық орталығында 10 күндік тағылымдамадан өтті.

«Кәсіптік мамандандыру» жоба аясында лицей оқытушысы Муниса Өзлу жетекшілігімен университетіміздің Клиника Диагностикалық орталығы мен Медицина факультетінде 10 студент тағылымдамадан өтті. 10 күндік кәсіби тәжірибеден өткен білімгерлер бағдарлама бойынша университет корпустарын және тарихи жерлер мен аймақтарды аралады.

Оқу ордамыздың ректор өкілі, профессор М.Куталмыш және проректор доцент, доктор М.Эрен тағылымдамадан өткен шетелдік студенттерге сертификат пен сыйлықтар табыстады.

Ақпарат орталығы

СҰХБАТ

Жансая ӨНЕРБЕК:

«АТАМЕКЕНГЕ КЕЛУ МЕН ҮШІН ҮЛКЕН МӘРТЕБЕ»

Жансая ӨНЕРБЕК–студент. Бүгін біз сөз етпелі отырған кейіпкеріміз Моңғолияның қазағы. Ол Моңғолиядағы Баян-Өлгей аймағында дүниеге келген. Отбасында 7 баланың үшіншісі. Киелі шаһар Түркістанда оқуды арман етіпті. Сондай-ақ, Моңғолияда Педогогика психология мамандығы өте тапшы деседі. Өзінің жан дүниесі қалаған мамандыққа түсуге шетел асып, атамекенде білім алуды мақсат тұтқан. Міне, бүгінде сол арманына қол жеткізіп, аталмыш оқу ордада білім алып жатыр. Міне, сөйтіп Жансая Өнербектен не себепті бұл оқу орнын таңдағанын және студенттік шағы қалай өтуде сол жайлы әңгімелескен едік.

– Моңғолияда туып-өстің. Түркістандағы ХҚТУ-да білім алудағы мақсатың?..

– Ең алдымен, бұл оқу орны жайлы мағлұматты өзімнің туған бауырларымнан естіп, білдім. Олардың бұл университеттен хабардар болу себебі, үлкен ағам Ерболат Жапархан осы оқу орнында Қазақ тілі және әдебиет мамандығын тәмамдаған. Қазіргі уақытта Тараз қаласында ҰБТ-ға студенттерді дайындауда. Ал екінші ағам Ержанат Өнербек – осы университетте ғылыми-физика мамандығы бойынша 3-курста білім алуда. Олар осы Қазақстанда қалуды мақсат етіп отыр. Міне, сөйтіп, менің де осы университетте білім алуға қызығушылығым артты. Себебі, Атамекенге келу мен үшін үлкен мәртебе. Оңтүстік өңірдің бетке ұстар оқу орны саналатын оқу ордамызды таңдап, ата-анамның ақ батасын алып, киелі мекенге жол тарттым. Алдымен бір жыл Кентау қаласындағы дайындық бөлімінде оқып, одан кейін барып тест тапсырып, нәтижесінде шәкіртақыға ие болдым. Ендігі арманым – жақсы маман иесі болу.

– Студенттік шақ қайталанбас сәт. Осы студенттік шағың қалай өтіп жатыр?

–Меніңше студенттік кезең өмірдегі ең қызық кезең деп ойлаймын. Иә, қиындығы мен қызығы қатар жүретін, адамның есте қалар ерекше сәттері ғой. Міне, менің де студенттік шағым өте тамаша өтуде. Бұл оқу орын өзіме қатты ұнады. Енді сабақ аздап қиындау. Бірақ сабақтан қалмай, жақсы оқуға тырысып бағудамын. Бос уақытымды тиімді өткізу үшін кітапханаға барып кітап оқимын. Көбінесе, діни кітаптарды оқығанды жақсы көремін. Сондай-ақ Мұқағали Мақатаевтың өлеңдерін көп оқимын. Мәнерлеп оқығанды жан дүниеем жақсы көреді.

– Болашақта жоспарың қандай?

– Алла бұйыртса, оқуымды тәмамдаған соң, туған өлкем Моңғолияға оралуды жоспарлап отырмын. Неге десеңіз – өзімнің кіндік қаным тамған жерім мен үшін қымбат әрі ыстық секілді. Сол себепті, елге оралып, ата-анамның жанында болып, сол кісілерге көмектессем деймін. Сонымен қатар жетім мен жесірлерге рухани қолдау көрсетіп, егер қолдан келсе неге қаржылай көмектеспеске деп ойлаймын.

– Оқуды бітірген соң туған жеріме ораламын дейсің. Онда неге Моңғолияда білім алмадың?

– Ол жақта бірқатар жоғары оқу орындары бар. Мәселен, Қобда университетінің филиалы және Сәрсен Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан Мемлекетік университетінің филиалы жұмыс істейді. Бірақ Моңғолияда білім алмаған себебім, ол жақта педогогика және психология мамандығы өте тапшы. Ол жақта көбінесе, мұғалім және журналистика мамандығына мүмкіндік көп жасалған. Сондай-ақ оқу орындары ақылы және шәкіртақы жоқ. Бізде оқуға түсу үшін ең жоғары балл – 800 ұпай. Негізі 400-ден аса ұпай жинау қажет. Егер 650-700 ұпай жинасаң, онда 30 пайыз жеңілдік қарастырылған. Ал Қазақстанда білім аламын деген студенттерге көптеген мүмкіндіктер жасалған.

– Ол жақта мамандығың бойынша жұмыс табу оңай ма?

– Менің мамандығым бойынша жұмыс табу қиын. Алла бұйыртса, көре жатармыз.

– Не себепті бұл мамандықты таңдадың?

– Бұл мамандықты таңдаудағы мақсатым – өз басым адамдарға қол ұшын созуға, көмектесуге жаным құмар. Сол себепті, осы мамандықты таңдадым.

Әңгімелескен:
Жадыра ҚОЖАХМЕТ

ҰТҚЫРЛЫҚ

Арайлым НҰРЖАНОВА: **«ӨЗІҢЕ СЕН, ӨЗІҢДІ АЛЫП ШЫҒАР...»**

Университетіміздің филология факультетінің ағылшын-қытай мамандығының 3-курс студенті Арайлым Нұржановамен тілдескен едік.

– Арайлым, 2-курста Польша еліне барып қайтқаныңызды білеміз. Осы жайлы біраз деректеріңізбен бөліссеңіз?

– Иә. Жалпы, мен 2-курстың екінші семестрінде барған едім. Біз арнайы желтоқсан айында «Academic mobility» атты сайыс болған. Іріктеу кезеңінен өттік. 3 кезең болды, соның бәрінен іріктеп өткен едік. Барлығы 1500 қатысушы болды. Бірінші турда 1500 адамнан 44 адамды екінші турға іріктеп алды. Екінші турға 44 адам қатысып, 15 адамның ішінде 8 адам таңдап алды. Бәрі өте қиын болды. Бірінші тур тест болса, Екінші тур сұхбат болса, ал үшінші турда сол Польша еліндегі Skype арқылы сұхбат алды. Сол 8 адамның көбінесе біздің оқу ордамызда оқитын студенттер болды. Әлеуметтік ғылымдар факультетінен 6 студент, ал филология факультетінен 2 студент болды.

– Барған кездеріңізде қандай қиын сәттерге тап болдыңыздар? Қобалжулар болды ма?

– Әрине, болды. Ең қиын сәт бармай жатып, құжаттарымызды жинап алды. Бір жарым ай көлемінде құжаттарды дайындап, реттедік. Шынымды айтсам, біз ойладық Қазақстанда құжаттармен қиналсақ, тіпті онда шетелде барғанда одан да қатты қиналамыз деп ойладық. Өйткені жалғыз жүргеннен кейін, қалай құжат дайындау керек екенін білмедік, қорықтық. Бірақ та, шынымды айтсам он есе оңай болды. Өйткені ол жақтағы адамдар, жұмысшылар, университеттердің оқытушылары қалай екенін бәрін түсіндіріп, көмектесті. Жұмысына өте адал кісілер. Маған қатты ұнады. Әрдайым көмекке дайын болатын жандар. Әркез ашық жол көрсеткені мені таңғалдырды.

– Арнайы шәкіртақы төленді ме?

– Иә, арнайы шәкіртақы берілді. Он 1 миллиондай болды. Бірақ, шәкіртақы саяхаттағанға, қыдыру үшін, жүру үшін жеткіліксіз болды. Сол үшін мен Қытай мейрамханасында даяшы болып жұмыс істедім. Төрт ай бойы жұмыс істедім. Өз күнімді өзім көріп, тұрған пәтеріме төледім. Саяхаттағанға, сыйлықтар алуға осылай қаржы таптым.

– Оқу ұнады ма?

– Әрине, оқу қатты-қатты ұнады. Оқытушылары да өте керемет, өте қарапайым. Өз ісіне шебер, мамандығын білетін адамдар. Мысалы, студент сабақтан қалып, бір тақырыптардан ұмытып немесе білмей қалса сол оқытушы сенімен жеке отырып талқылайды.

– Қандай елдерге бардыңыздар?

– Негізі, көп елдерге бардық. Франция, Италия, Испания және Польшаның басқа қалаларына барып қыдырдық. Өте тамаша болды. Естен кетпес естеліктер болып қалды.

– Еліңізден алыс кеткеніңізде қандай сезімде болдыңыз? Туған жерге деген сағынышыңыз сезілді ме?

– Әрине, қатты сағындым... Бір ай қалғанда үйімізге қайтқымыз келді. Ата-анамызды, жақындарымызды,тағамдарымызды, етімізді, қазы-карта, жал-жаямызды сағындық. Елге деген сағынышым ерекше сезілді.

– Арайлым, өмірлік ұстанымыңыз қандай? Осындай жетістіктірге қалай жеттіңіз?

– Абай атамыз айтқандай : «Өзіңе сен, өзіңді алып шығар, Еңбегің мен ақылың екі жақтап» - деген ой ұнайды. Мақсатың айқын болса, армандарыңа жетесің деп ойлаймын. Мысалы, Польшаға бару, осы Түркістанда жүріп, шынымен маған арман болды. Өйткені тек қана Польша деп армандап жүрген жоқпын жалпы өз мамандығым ағылшын қытай болғаннан кейін сол келешек маман ретінде шетелде тәжірибеден өткім келген. Себебі, бізге өте маңызды. Бізге ол керек болды. Мысалы мен 1-курста өтпей қалдым. Бірақ, өзіме сендім. Өтуім керек деп, өзім мықтап шешім қабылдадым. Дайындалдым . Сосын келесі жылы 2-курста Алланың қалауымен мен Польша еліне іріктеуден өттім. Іріктеуден өткеніме қуанып, кішкене мақсатыма жеткендей болдым. Себебі, сол кезде менің мақсатым айқын болды. Арманымның биік нүктесіне жетуге тырыстым.

– Тамаша, Арайлым! Бұдан да биік асуларға жетуіңізге тілектеспін! Қызықты сұхбат бергеніңізге рақмет!

– Рақмет, Айнұр! Сізге де шығармашылық табыс тілеймін!

Сұхбаттасқан: Айнұр ИБРАШЕВА
3-курс студенті

ТУРИСТІК САПАР ТАШКЕНТ-САМАРҚАНД-БҰХАРА

23-26 наурыз аралығында «Туризм» мамандығының студенттері мен оқытушылар құрамы «Туризм» клубының жетекшісі А.Исаеваның ұйымдастыруымен Өзбекстан мемлекетінің мәдени-тарихи туристік нысандарыментанысумақсатында Ташкент-Самарқанд-Бұхара қалаларында мәдени-тарихи туристік объектілерімен танысты: Әмір Темір музейі, Регистан, Өзбекстан Республикасының алғашқы президенті Ислам Каримовтың кесенесі, Әмір Темір кесенесі, Биби ханым кесенесі, Бұхара қаласындағы көне және тарихи стильдегі базарын көріп, өзбек халқының мәдениеті, ұлттық тағамдары, қолөнерімен танысып, мемлекеттегі тәртіп пен ережелерімен танысып, қалалардың тазалығы мен жайлылығы, қонақжайлылығына таң ғалды. Өзбекстан мемлекеті көршілес мемлекет бола тұра, туризм саласының дамуына керемет мүмкіндіктер жасап жатқандықтары, оның ішінде тапсырыс беруші Қытай Республикасынан келген қонақтармен Ұлы Жібек жолын дамыту жобасы негізінде дайындалған галограмманы тамашалап, куәгері болып қайтты.

Түркістан қаласының мәдени-тарихи туризмін жандандыруды қолға алуды әртүрлі ойлары мен пікірлерімен бөлісті. Өзбекстан Республикасына саяхат Түркістан қаласының тарихи-мәдени туризм саласын жетілдіруде, әрбір студент өз үлесін қосады және де оны нәтижесін береді деген үміттеміз.

СТУДЕНТ ЖАЗБАЛАРЫ

АБАЙДЫҢ «ҚАРА СӨЗІНДЕГІ» ЕЛ МӘСЕЛЕСІ

Ұлы Абай атамыздың «Қара сөздерін» парақтасақ, оған ой тастасақ, қазақтың халін, халықтық проблемаларын аңғарамыз. Тіпті, ең бірінші қара сөзі де халықтық мәселемен басталады, біреу емес, бірнеше. Олар: Ел бағу? Жоқ, елге бағым жоқ. Бағусыз дертке ұшырайын деген кісі бақпаса, не албыртқан, көңілі басылмаған жастар бағамын демесе, бізді Құдай сақтасын! Бұдан не аңғарамыз? Яғни ел билеудің айықпас дертке шалдыққандығын, орыстың отаршыл жүйесінің беки бастаған империалистік держава саясатының қазақ халқына өте ауыр тигендігін, ел билеушілердің орысқа жалтақ-жалтақ қарап, жағымпаздықтарын асырып, солардың қолшоқпарларына айналғандығын Абайдың «бізді Құдай сақтасын» дегенінен-ақ байқамау мүмкін емес.

Мал бағу? Жоқ, баға алмаймын. Балалар өздеріне керегінше өздері бағар. Енді қартайғанда қызығын өзің түгел көре алмайтұғын, ұры, залым, тілемсектердің азығын бағып беремін деп, қалған аз ғана өмірімді қор қылар жайым жоқ.

Ертеден-ақ мал аман болса, жан аман деп ғұмыр кешкен көшпелі қазақ халқының мал шаруашылығымен айналысуында да өзіндік проблемалары бар-ды. Бір-бірімен ырду-дырду қазақтардың, бай мен кедейдің арасындағы араздықтардың ортасында қалатын, тіпті тыптипыл боп қырылатын ол – мал басы еді. Оның басы – Барымта еді. Сол барымтаның кесірінен әкесі Құнанбай да бір көзінен айырылған деседі. Осыны түгел айтпай-ақ Абайдың «ұры, залым, тілемсектердің азығын бағып беремін деп, қалған аз ғана өмірімді қор қылар жайым жоқ» деп қысқа қайруынан-ақ түсінгеніміз абзал.

Ғылым бағу? Жоқ, ғылым бағарға да ғылым сөзін сөйлесер адам жоқ. Білгеніңді кімге үйретерсің, білмегеніңді кімнен сұрарсың? Елсіз-күнсізде кездемені жайып салып, қолына кезін алып отырғанның не пайдасы бар? Мұңдасып шер тарқатысар кісі болмаған соң, ғылым өзі - бір тез қартайтатұғын күйік.

Абай – XIX ғасырдың күн секілді шырағы еді. Осы жылдары қазақтың білімге ұмтылған зиялы қауым өкілдері саусақпенен санарлықтай ғана еді. Қазақтың көгін күн сәулесі түспестей қараңғылық жайлаған заман – Абайдың заманы болатын. Сондай надан, қолындағы барын орыстың тиын-тебеніне, тіпті, қоқсық заттарына айырбастап жібере салатын сауатсыз қазақтар өте көп болатын. Өздері білімге ұмтылмаса да, ұрпағын білімді етуге тырыстырмай, өздеріне ұқсатып, ақылсыз қып шығарғысы келетіндері де қаншама еді. Бұны да Абай күйінішпен «Білгеніңді кімге үйретерсің, білмегеніңді кімнен сұрарсың?» деп қысқа қайырады.

Софылық қылып, дін бағу? Жоқ, ол да болмайды, оған да тыныштық керек. Не көңілде, не көрген күнінде бір тыныштық жоқ, осы елге, осы жерде не қылған софылық?

Қазақ ежелден – ақ діні хақ Ислам, мұсылман болатын. Алайда дінді өздерінше түсінетін. Абай заманында дінді толықтай ұғына алмаған дүмше молдалар да қаптаған болатын. Мұны көрген Абайдың да дінге көңілінің аса аумағандығын аңғарамыз.

Балаларды бағу? Жоқ, баға алмаймын. Бағар едім, қалайша бағудың мәнісін де білмеймін, не болсын деп бағам, қай елге қосайын, қай харекетке қосайын? Балаларымның өзіне ілгері өмірінің, білімінің пайдасын тыныштықпенен керерлік орын тапқаным жоқ, қайда бар, не қыл дерімді біле алмай отырмын, не бол деп бағам? Оны да ермек қыла алмадым.

Абайдың тағы қозғаған мәселесі – бала тәрбиесі еді. Қазақтың ежелден ер баланы биікке көтеріп, әспеттеп, ал қыз баласын қолындағы заттай сатып жібере салатын әдеті бар-ды. Бұған да Абай өз көзімен куә болған болатын. Қаншалықты білімді болып өсірсе де баланың мынадай қараңғы қапаста қалған халық арасында құсалықпен өмір кешетініні де мәлім еді.

Осылай Абай ең алғашқы қара сөзін де халықтық мәселелермен бастайды. Алайда Абайдың осы айтқан ұлттық мәселелері бүгінгі күнде де баршылық екендігін жасырудың қажеті жоқ шығар. Абай бүтін ғасыр бұрын жіліктеп жазып кеткен жазбаларынан біз әлі айыға алмай отырғанымыз ба? 100 жылдан да асып кетті. Жүз пайыз жаңаратын кезіміз келді емес пе? Абайды тыңдайық! Өзімізді жөнге салуымыз керек-ақ! «Рухани жаңғыру» десек, Абайдан бастағанымыз абзал!

Олжас МАХАМБЕТ,
1-курс студенті

ҚЫТАЙДАҒЫ БІЛІМ АЛУ ЖҮЙЕСІ

Азияда білім алғысы келген шетел студенттерінің басым көпшілігі Қытай Халық Республикасының білім жүйесін таңдайды. Оның басты себептерінің бірі, Қытай елінде білімнің сан алуандығы мен таңдаудың көптігінде. «Қытай үкіметі стипендиясы» қазіргі уақытта «Бір белдеу, бір жол» бағдарламасы жолы бойындағы ел студенттеріне бағытталуында.

2016 жылғы статистикалық мәліметтерге сай Қытай елінде білім алатын студенттердің саны 210000-ға жетті. Жоғары оқу орнына дейінгі дайындық курсында оқитын студенттер саны жалпы Қытайға келген шетелдік студенттердің 47,7 пайызын құрайды.

Ал енді жоғары оқу орнынан кейінгі білім алатын студенттердің жалпы саны 64000 жетті. Бұл дегеніміз Қытайдағы білім алып жатқан шетел студенттерінің 14,4 пайызын құрап отыр.

2016 жылғы статистикалық мәлімет бойынша Қытай Халық Республикасындағы барлық категориядағы шетелдік студенттердің жалпы саны 570000-нан асты.

«Бір белдеу, бір жол» аясындағы мемлекеттерде басқару жылдамдығы қарқындауда.

2016 жылы шетелден келген студенттер оқуға 205-ке тарта мемлекет пен облыстардан қабылданған. Оқуға келетін студенттердің басым көпшілігін 10 мемлекеттің азаматтары құрайды. Олар Корея, Америка Құрама Штаттары, Таиланд, Пәкістан, Үндістан, Ресей, Индонезия, Қазақсан, Жапония және Вьетнам. «Бір белдеу, бір жол» бағдарламасы аясындағы мемлекеттер студенттерінің жалпы саны айтарлықтай өсті, 2012 жылмен салыстырғанда, Пәкістан, Қазақстан және Таиланд елінен келген студенттер саны рейтинг бойынша бесінші, екінші және бірінші орынға ие болды.

2016 жылы Қытайға білім алуға келген шетел студенттерінің 38,2 пайызы арнайы қытай тілін меңгеруді таңдаған. Бұл 2012 жылғы көрсеткішке қарағанда 15,3 пайызға кем. Шетел студенттерінің қалған 61,8 пайызы қытай тілінен басқа мамандықты таңдаған.

Соңғы жылдары Қытай елінде білім беру, жаратылыстану, техника және ауылшаруашылық саласында білім алып жатқан шетел студенттерінің көбеюі қарқыны 100 пайызды құрады. Ал экономика, батыс медицинасы, әдебиет, заң ғылымдары, менеджмент және т.б. салаларда білім алатын шетел студентерінің саны 50 пайызға көбейген. Техника саласында білім алатын шетел студенттерінің көбеюі динамикасы алда тұр. Олардың саны 52 пайызға көбейген.

Қытайда дайындық факультеттерінде білім алатын шетел студенттерінің арасында батыс медицинасы, техника, экономика және менеджмент секілді салалар аса қызығушылық тудырып отыр. Ал қытай тілі мамандығының рейтингісі соңғы жылдары күрт төмендеп, 2016 жылы 5-орынға ие болды. 2012 жылы дәл осы көрсеткіш бойынша қытай тілі мамандығы 2-орында болатын.

«Қытай үкіметі стипендиясы» халықаралық адам ресурстарын тудыратын ықпалын жалғастыруда. Аталмыш стипендия қазіргі уақытта «Бір белдеу, бір жол» бағдарламасы жолы бойындағы ел студенттеріне бағытталуда. 2016 жылғы статистика бойынша Қытай еліндегі шетелдік студенттерге арналған стипендияға ең көп ие болған елдердің алғашқы ондығы мынадай: Пәкістан, Моңғолия, Ресей, Вьетнам, Таиланд, АҚШ, Лаос, Оңтүстік Корея, Қазақстан және Непал. 2016 жылы «Бір белдеу, бір жол» жобасы аясында мемлекеттік стипендияға ие болған шетел студенттерінің саны 2012 жылмен салыстырғанда 8,4 пайызға өсіп, жалпы 61% құрады.

Қытай тілінен аударма жасағандар: М.Бабатаева, Ф.Шаймерденова, Ғ. Сануар, И. Каримов, А.Шаймерденова, Ж.Тілешова
4-курс студенттері

ЗАҢДЫ БІЛУ ЗАМАН ТАЛАБЫ

Заңды білу заман талабы, өз құқығыңды білу арқылы өз басыңды қорғай аласың. Қоғам жаман, адамдар жаман, біреу алдап кетті, енді біреуі менен пара сұрады деп шағымданатындар саны көбеймесе азайып жатқан жоқ. Заңды біліп заң аясында қызмет ететін адам мен заңнан сауатсыз адамның арасын салыстырып көріңізші. Әрине, заңды білген адамның есесі кетпейді, ұтылмайды.

ҚР әрбір азаматы, ҚР Азаматтық ар-намыс, қылмыстық және еңбек кодексінен хабары болуы шарт. Осы 4-кодекстен хабары бар адам, өзін заң шеңберінде қорғай алады. Және жеке басының қауіпсіздігін сақтай алады.

ҚР Азаматтық кодексінің 141-баптың 1-тармағы бойынша мүліктік емес өзіндік құқықтары бұзылған адамның, осы 1-кодекстің 3-бабында көзделген шаралардан басқа, осы кодекстің ережелері бойынша моральдық зардаптарды өтетуге құқылы.

Екінші тармақ, мүліктік емес өзіндік құқықтардың қорғалуын азаматтық іс жүргізу заңдарында көзделген тәртіп бойынша сот жүзеге асырады. Үшінші тармақта осы кодексте көрсетілген құқық бұзған адамның кінәсіне қарамастан, мүліктік емес өзіндік құқықтар қорғалуға тиіс.

143-бап, Ар-намысты, қадір-қасиетті және іскерлік беделді қорғау.

1.Азамат немесе заңды тұлға өзінің ар-намысына, қадір-қасиетіне немесе іскерлік беделіне кір келтіретін мағлұматтарды таратуын адам олардың шындыққа сай екендігін дәлелдей алмаса, сот арқылы теріске шығаруды талап етуге құқылы.

Қарапайым халықтың құқығы еңбек шартын жасаған кезде, жұмыс берушімен кикілжіңге келген кезде бұзылады. Жалақыны уақытында алмау, қызметінен себепсіз босату, зейнетақы қорына ақша бөлмеу секілді бірнеше себептер табылып жатады.

Мұндай жағдайдың бірнеше рет қайталанып жатқанына өздеріңіз куәсіздер. Біз халыққа ақыл айтатын құқығымыз жоқ, қоғамды ауруынан айықтыратын дәрігер емеспіз. Тауық сойсада қасапшы сойсын деп заңгерлерге құлақ түріп көрдік. Заңгерлердің пікірінше 90% қателік адамдардың өзінде дейді, өздері білмейді, білгеннің тілін алмайды. Ұзын сөздің қысқасы, жауапкершілікті сезінбей, әр іске жеңіл көзқараспен қарауымыз өзімізге кесірін тигізуде дейді.

Өркен МЫРЗАБЕК,
3-курс студенті

СТУДЕНТ ЖАЗБАЛАРЫ

БАЛА МАХАББАТ НЕМЕСЕ «КЕЗДЕСПЕЙ КЕТКЕН БІР БЕЙНЕ»

«Адам жанының ең сұлу, ең асыл сезімі, жас ғұмырдың жалынды әні-махаббат» деген еді жазушы Әзілхан Нұршайықов.

«Жатақхана... Шатыр... Тыныштық әлемі... Табиғаттың тылсым үндері ғана құлағыма естіліп тұрғандай... Есіме сіздің есіміңіз қайдан келе қалғанын қайдам, жүрегім тыныштық табар емес... Табиғаттан сіздің кескініңізді жасап алып тұрғандаймын... Менің сізге деген балдай тәтті сезімім ерекше еді. Сонда-аай аппақ, мөп-мөлдір, тұнықтай бала махаббатым менің! БАЛА МАХАББАТЫМ! Қайта оралар ма екенсіз? Кім біледі? Әй, қайдам-ау!...Оралмассыз! Білемісіз, махаббат түрліше өрбиді екен... Әуелгісі, бала махаббат, одан кейінгісі шала махаббат, соңғысышынайы махаббат. Расымен, осылай-ау!... Ал, мен сізді қашан ұнатқанымды білесіз бе?!

Сона-аау, алтыншы сыныпта. Кіп-кішкентай болып алып, махаббаттың не екенін қалай ұққанмын ә?! Шашымды екіге буып алып жүретін едім... Сенесіз бе, сізді алтыншы сыныптан бастап он бірінші сыныпқа дейін ұнаттым... Алты жыл бір сыныпта оқып, сезімімізді айта алмай кеттік. Сізде мені ұнатқансыз... Мен сезетінмін... Бір-бірімізге ұнататынымызды айта алмай кеттік-ау!... Қызық еді-ау, сол шақ! Шіркін, кері қайтарып алсам ғой... Бәрі басқаша болар еді! Нәзік жүрегім сол кезде әлі балаң жүрек болса да, сізді болашақ жарым деп елестейтін едім... Кейбір адамдарда болады ғой, мектеп кезден бастап жұптасып, соңы шынайы махаббатқа ұласатындығы... Бала махаббатым, мен осыған кәміл сенген едім... Өкінемін... Кейде еске алып, күліп те, жылап та аламын... Жетінші немесе сегізінші сынып болу керек, мен сізге хат жазғанмын. Ұят тірлік еді. Қыз бала бола тұра, неге хат жаздым әлі күнге дейін ойланамын. Шығармашыл адам болғаннан соң ба, біртүрлі шабытым ояныл, қолыма көк сия мен ақ парағымды алып, сізге сезімімді жайып салған едім... Ол хатты қалай алып едіңіз? Перизаттан алдыңыз ғой... Информатика сабағында бір топта болған едіңіздер. Сонда мен таңертең Перизат екеуміз жолығып қалып, осы хатты сол қыздан беріп жібергенім есімде... Хат жазғаным дұрыс емес деп, хатты жыртып тастағым келді... Перизатқа түсіндіргенімде, ол хатты бергенін дұрыс болар деп ымдады. Сосын мен оны мақұлдап, келісе кеттім... Келесі сабақта бәріміз сынып болып отырдық... Артта сіз және сыныптағы балалар болып жиналып отырған едіңіздер. Хатты қайта қайта оқып, күле бердіңіз... Күле бердіңіз... Сондағы менің ақ пейілді, таза сезімім күлкіге айналған ба деп ойладым. Өз-өздігімнен ұялып, кірерге тесік таба алмай, қатты қымсындым. Жылағым келіп кетті. Осыны оқып, бір сыныптас бала: «Айнұр, роман жазыпсың ғой... Мағанда жазып берші! Менде сүйікті қызымды бір тебірентіп алайын!» ә деп мысқылдай жөнелгенде, оған не дерімді білмей қалдым... Иә... Шіркін, зымырап өткен уақыттарай!... Бұдан да басқа, қызықтар болды... Сіз осыларды еске алатын шығарсыз деген ойдамын...

Уақыт өлшеусіз екен... Ағын судай кете барады екен... Сол жылдарым үшін, мектептегі қызықтарым үшін сізге рақмет! Пәк сезімді сездірте алғаныңыз үшін тағы да рақмет! Демалысқа шыққанымда, ауылға барып тұрамын... Сонда, сыныптастар болып жиналғанымызда, сізді көрдім. Өзгеріп кетіпсіз... Бұрынғыдай ыртың жыртың қылық та байқалмады... Арасында маған үн қатып қоясыз...Онда да, кішкентай ғана секундтық әңгіме... Барлығымен әзілдеп,ойнап сөйлесесіз... Маған келгенде басқаша адам кейпіне енесіз... Неге?

...Бала махаббатым!.. Хатымды осы жерден тоқтатайын. Кездеспей кеткен бір бейне болмай, сыныптастар болып жиналғанымызда жүздесіп тұрайықшы! Бірақ, жүрегімнің ішіне емес... Жүрегімнің түкпіріне кездеспеңіз... Кездейсоқ тоғысып қалса, қиын болары сөзсіз... Бала махаббатым!...»

Осылай шатырдан, тыныштық әлемінен біржола кетіп, күйбең тірлікке кеттім... Қазір қоғам әлсіз ғой. Сезімді түсінбейді. Ұлы махаббатты да сезінбейді. Бәрі алдамшы дүние... Әп-сәтте күл болады да, жоғалады. Осындай сезімсіз жүректен қорқамын... Сондықтан тыныштық әлемімен, табиғат сырымен үндесіп көрейін деп шештім... Бөлкім, маған осылар бір көмегін берер деп... Иә, берді... Балауса махаббатымды еске түсіргізді! Айрықша сезімде болдым... Сабыржанға деген ерекше бала махаббатым есімде қалып, өздігімнен бір күліп, бір мұңайдым...Осыны сезінудің өзі маған бір бақыт! Егер мен адам емес, бұтақтағы әнші бұлбұл құс болсам... Ән шырқап, барлық-барлық әлемдегі адамдарды МАХАББАТҚА шақырар едім... Таңнан бастап сайрай беретін едім... Себебі, махаббатты сезінбеген адамда ЖҮРЕК жоқ...

Айнұр ИБРАШЕВА,
3-курс студенті

КІНДІК ҚАНЫМ ТАМҒАН ЖЕР

Туған жерім Жайыртау
Екі өркешті Айыртау.
Айыртаудан сұм тағдыр,
Тірідей мені айырды-ау! депті ақын Жәркен Бөдеш. Бұл нағыз сағыныштан туған жүрек сөзі. Ал жүректен шыққан сөз жүрекке жол тартады. Әр адамның туған жері туралы, ойламау, сағынбау мүмкін емес. Өйткені сол туған жердің қазығына кіндігім байланған, ал енді оны үзіп кетер құдірет пенде баласының қолынан келмесе керек. Менің де туған жерге деген сағынышымның сазды күйі санамда шертулі, бұл күйдің бастауы барда тоқтауы жоқ ұзақ күй болатыны даусыз. Адам баласын сағыныштың жұмсақ лебі сипап өтпей қоймайды, олай болуыда жақсы. Өйткені жазушы Шыңғыс Айтматовтың «Адам баласының сағынышы үзілген сәттен бастап адам болуданда қалады». Лайым бізді сағыныштан айырмасын. Әмин!

Жәркен атамыздың «Туған жерге» деген өлеңімен сөзімді тәмамдасам:

Туған жердің қар, мұзы,
аязыңмен жуындыр.
Туған жердің бал қызы,
бұрынымен баулиды.
Туған жердің бұлағы,
толқыныңмен ат мені.
Туған жердің жыланы,
шырылдатып шақ мені.
Туған жердің шеңгелі,
тырнай алмай бетімді.
Туған жердің ермені,
аузыма құй өтімді.
Туған жердің доңызы,
Қан жоса ғып жарып кет.
Туған жердің қоңызы,
домалатып алып кет.
Туған жердің қасқыры,
Кемір ақын сүйегін.
Туған жердің тас, құмы,
сені осылай сүйемін.

Айболат ТОҚТАРБЕК,
3-курс студенті

XXI ҒАСЫРДЫҢ ІНДЕТТЕРІ

Ұялы телефон, компьютер, теледидар XXI ғасырдың індетіне айналды. Жастар телефон, компьютерден бас алмайтын жағдайға жетті. Қазір автобусқа міне қалсаңыз, әрбір жастың қолында ұялы телефон немесе планшет бар. Фейсбук, Вконтакте, Инстаграмм, уатсап, вичат, имо, т.б. кіріп, бас ала алмай отырады. Сол ұялы телефонды, компьютерді алу үшін ақшаның жоқтығына қарамай ата-анасын шаршататындар да баршылық. Қазір бәрінің қолында бір емес, екі-үш ұялы телефон. Қала берді, қымбат брендтерді несиеге алып жатыр. Рас, көптеген ата-аналар балаларын ешкімнің баласынан кем қылып өсіргісі келмейді. Ақшасы жоқ болса да, несиеге телефон, компьютер алып беріп жатқан ата-аналар қаншама? Сол ата-ананың қадіріне жетіп жатқан бала бар ма? Мүмкін, бар да шығар. Бірақ сол телефон ертең өзінің денсаулығына зиянын тигізіп, айықпас дертке шалдықтырмайтынына кім кепіл?

Ұялы телефон өте зиян

«Ұялы телефон қаншалықты зиянды?», «Қандай нәрселерге аса мән беру керек?», «Қандай шаралар қолдану қажет?», «Болашақта бізді қандай қауіп-қатер күтіп тұр?» деген өзекті сұрақтарға профессор Осман Мүфтиұлы зерттеу жасаған. Ол ұялы телефондардың денсаулыққа өте зиянды екенін атап өтті.

– Менің көзқарасым бойынша, ұялы телефондарға жақын арада темекі сияқты тыйым салынады. Ұялы телефондардың миға тарататын энергиясы дене рағының кездесу жиілігін арттыруы мүмкін. Мұның зияндары бірден білінбеуі мүмкін, темекі сияқты кейін ортаға шығады. Ұялы телефон өндірушілері аз радиация таратататын телефон өндіруі керек және ұялы телефондарының сыртына темекі сияқты «денсаулыққа зиян» деген ескертулер жасауы қажет. Ал құлаққап қолдану ұялы телефонның денсаулыққа тигізетін зиянын екі есе азайтады. Мүмкіндік болғанша, ұялы телефонмен сөйлескенде құлаққап қолданған жөн, – дейді профессор.

Компьютердің зияны

Егер бөлмеңізде компьютер болса, сол бөлменің ауасын жиі тазалап тұру керек. Сонымен қатар күн сайын ылғалды тазалық жұмыстарын жүргізіп тұрған артық етпейді. Монитор мен бетіңіздің ара қашықтығы кемінде 70 см болуға тиіс. Компьютерді пайдаланып отырған кезде 15 минут міндетті түрде үзіліс жасау қажет. Құжаттарды принтерден басып шығарып алып оқыған жөн. Көзіңіздің саулығына үлкен пайдасы бар. Компьютермен жұмыс істеп болғаннан кейін қолыңызды салқын сумен жуған пайдалы.

Теледидар қатерлі ісік қаупін арттыруда

Теледидар қатерлі ісік қаупін арттыруда. Тек қана теледидар емес, ұялы телефон да, компьютер де сондай қауіп тудырады. Мамандардың айтуынша, теледидарды көп көретін балаларға төніп тұрған қауіп-қатерлер – біріншіден, қатерлік ісік ауруы, аутизм (сыртқы ортадан оқшаулану), екіншіден, ерте ер жетілу. Америкалық Педиатрия академиясы «Теледидар және балалар» атты зерттеу нәтижесі бойынша, 2 жастан төмен балаларға теледидар көруге болмайтынын анықтады. Олар теледидардың балаларға тигізетін зиянды әсерлерін былай түсіндірді:

Аз қимылдауларының салдарынан семіздікке жол ашады, гормондық теңсіздіктер тудырады. Теледидардан таралған жарық ең маңызды гормондардан бірі болып саналатын мелатонинді азайтады. Иммунитет жүйесін әлсіретіп, әртүрлі ауруларға жол ашады. Мелатониннің жетіспеушілігінен ДНК да өзгерістер пайда болып, қатерлі ісік ауруына себеп болуы мүмкін. Балалардың ерте ер жетілуінің ең үлкен себебі де сол болуы мүмкін. Ұйқысыздыққа жол ашады. Сыртқы қоғамдық қатынастардан оқшауландырғаны үшін жасөспірімдерді аутизмге шалдықтыруы да мүмкін. Денедегі майдың мөлшерін арттырады. Экраннан шыққан сәулелердің әсерінен лептин және грелин атты гормондарда теңсіздіктер пайда болып, артық мөлшерде майдың жиналуына себеп болады.

Міне, бүгінгінің індеті осы. Бірақ қанша жазсақ та, айтсақ та жастар соның жетегіне еріп жүр. Қазір бізге зияны білінбей жатыр. Ертеңгі күні, күн өткен сайын әсер ете бастайтыны айдан анық. Бұлардан құтылудың амалын қалай тапсақ екен? Өз өмірімізге өзіміз балта шаппайық.

Жадыра ҚОЖАХМЕТ

GAZETTIŇ TÙ RIK TILINDEGI QOSYMSHASY

Yesevi Üniversitesi

ГАЗЕТТІҢ ТҮРІК ТІЛІНДЕГІ ҚОСЫМШАСЫ

Mütevelli Heyet Başkanı Sosyal Bilimler Fakültesi öğrencileri ile bir araya geldi

Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız Üniversitemiz Türkistan Yerleşkesini ziyaretlerinde geleneksel hale getirdiği "Öğrenciler Soruyor Mütevelli Heyet Başkanı Cevaplıyor" etkinliğinde bu kez Sosyal Bilimler Fakültesi öğrencilerini kabul etti.

14 Mart Çarşamba günü Türkistan Yerleşkesi Kültür Merkezi Tiyatro ve Sinema Salonunda gerçekleştirilen toplantıda Prof. Dr. Musa Yıldız öğrencilere hitaben yaptığı konuşmada özetle;

"Ahmet Yesevi 99 bin öğrenci yetiştirmiştir. Üniversitemizin 9 fakültesi ile bir yüksek okulundan bu güne kadar 75 bin öğrenci mezun olmuştur. Yesevi Hazretleri ömrünün son üç yılında tahtadan kepçe yapıp satarak geçimini sağlamıştır. Yesevi Hazretleri'nin geçim kaynağı olan kaşık, kepçe gibi ev eşyalarını satmak için kullandığı öküzün Türkistan sokaklarında gezdiği ve onun el emeğinin gelirini teminde aracı gibi çalıştığı menkıbesi malumunuzdur.

Yesevi Hazretlerinin bu hikayesini çalışmanın 850 yıl sonra bile kişiye hem sevabı olmakta hem de onun adına Üniversite kurularak onun düşüncesine, bilim zihniyetine sahip öğrencilerin yetiştirilmesi için çaba gösterilmektedir.

Sizler, Ahmet Yesevi Üniversitesi öğrencileri olarak bizler ile doğrudan iletişim kurarak " Öğrenciler Soruyor Mütevelli Heyet Başkanı Cevaplıyor Programı" kapsamında istek ve eleştirileriniz iüniversitemizde doğrudan en yüksek makama iletme hakkına sahipsiniz. Böyle bir hak ve iletişim, ancak Ahmet Yesevi Hazretleri'nin 850 yıl önce kurduğu Medrese kültürünün insana verdiği değer ile mümkün olmaktadır.

Sizlerin her türlü isteklerinizi yerine getirme konusunda Üniversitemizin

sizlere hitaben kullandığını düşünmek gerekirse, ilim ve emeğin karşılığının mutlaka kişiye dünyevi ve uhrevi katkı sağladığını anlarız. Bildiğiniz gibi 2016-2017 yılı UNESCO tarafından dünyada "Ahmet Yesevi Yılı" ilan edildi. Bununla beraber tüm dünyada çok değişik etkinliklerle değerlendirildi.

Gördüğünüz gibi emeğin ve imkânlarını zorladığımızı bilmenizi isteriz. Bizlerden gönül rahatlığı ile meşru olan her türlü talepte bulunabilirsiniz. Çünkü sizler bize önce ailelerinizin sonra da Yesevi Hazretlerinin emanetsiniz." diyerek öğrencilerin tüm sorularına cevap verdi. Toplantı son olarak toplu hatıra fotoğraf çekimi ile tamamlandı.

Mütevelli Heyet Başkanı Yıldız Üniversitemiz yemekhanesinde incelemelerde bulundu

Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız, 14-15 Mart tarihlerinde gerçekleştirmiş olduğu Türkistan programı kapsamında, yenileme çalışmaları tamamlanan Üniversitemiz Yemekhanesi'nde incelemelerde bulundu.

Mütevelli Heyet Üyesi Prof. Dr. Muhittin Şimşek, Rektör Vekili Prof. Dr. Mehmet Kutalmış ve Rektör Yardımcısı Yrd. Doç. Dr. Mustafa Eren'in de eşlik ettiği incelemede, Üniversitemiz Yemekhanesi'ndeki alt ve üst yapı modernizasyon çalışmaları hakkında kendilerine bilgi sunuldu.

Rektör Yardımcısı Yrd. Doç. Dr. Mustafa Eren ve Gelişme ve Koordinasyon Daire Başkanlığı'nın koordinasyonu ile yapılan çalışma ile Yemekhane binasında personele ve öğrencilere daha modern, ferah ve hijyenik ortam sağlandı.

Ayrıca, Kazakistan'da ilk kez uygulanan manyetik kart sistemiyle öğrencilere hem daha ucuz hem de daha kaliteli yemek sunulmaya başlandı. Önceki yıllarda günlük tabldot ortalama 200 civarında iken yeni sistemin kurulmasından itibaren yaklaşık 800'e yakın öğrenci ve personele yemek hazırlanarak tabldot yöntemi ile servis edilebiliyor.

Yemekhanede yapılan tüm çalışmaları yerinde inceleyen Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız, "Üniversitemiz öğrencileri ile personelimizin öğle ve akşam yemeklerini yeme imkanına kavuşmuş olmalarından duyduğu memnuiyeti dile getirdi. Sosyal imkanların iyeleştirilmesi ile öğrencilerimizin başarısına katkı sağlandığının bilincinde olduklarını, Üniversite yerleşkesi içerisindeki sosyal hayatın organizasyonunda yeni atılımların imkanlar dahilinde gerçekleştirileceğini, yeni proje ve uygulamalarla Üniversitemizin akademik ve bilimsel etkinliğine, sosyal yeterlilik ile somut katkı sunulmasının planlandığını" söyleyerek tesisin hizmet kalitesinin artırılmasında emeği geçen herkese teşekkür etti.Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız, yemekhane çalışanları ile birlikte servis hizmetleri etkinliğine katıldı.

"Diş Tedavisi Uygulamalarında Hamile Kadınların Durumu" sempozyumu yapıldı

Ahmet Yesevi Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi ve "Dental Way Öğrenci Kulübü"nün ortaklaşa tertiplediği "Diş Hekimliği Uygulamalarında Hamile Kadınların Durumu" konulu bilimsel-teorik sempozyum, Ahmet yesevi Üniversitesi Türkistan Yerleşkesinde gerçekleştirildi. Söz konusu etkinliği "Dental Way" Öğrenci Kulübünün Başkanı, Diş Hekimliği Fakültesi 3. sınıf Öğrencisi Saddam Umarov yönetti.

Kültür Merkezi Toplantı ve Konferans Salonunda gerçekleşen etkinliğe, Rektör Vekili Prof. Dr. Mehmet Kutalmış, Rektör Yardımcısı Yrd. Doç. Dr. Mustafa Eren, Diş Hekimliği Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Yüksel Türköz, konu ile ilgili birer konuşma yaptılar.

'Diş Tedavisi Uygulamalarında Hamile Kadınların Durumu' sempozyumunda, Diş Hekimliği Fakültesi öğrencilerinden Alişer Sıdıkov "Kadınlarda gebelik

Türköz ile çok sayıda akademisyen ve öğrenci katıldı.

Etkinliğin açış konuşmasını yapan Rektör Vekili Prof. Dr. Mehmet Kutalmış ve Rektör Yardımcısı Yrd. Doç. Dr. Mustafa Eren, Diş Hekimliği Fakültesi'nin yeni kurulduğunu, kaliteli eğitim vermesi için kısa zamanda gerekli tüm koşulların sağlandığını, teknik teçhizat ve ekipmanların donatıldığını ve Avrupa standartlarında eğitim vermeye başladığını söylediler.

Açış konuşmaları akabinde, Diş Hekimliği Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Yüksel Türköz, Terapi ve Ortopedik Diş Hekimliği Bölümü Başkanı M. İskendirov ve Öğretim Üyesi Emin sırasında ağız boşluğunun profilaktik ölçümleri," Azizbek Abdullayev "Hamilelik sırasında diş beyazlatma özellikleri," Lilyana Legusina "Gebe kadınlarda sıkışmış dişlerin özellikleri," Bekzat Kadirov "diş eti hastalıkları ve hamilelik," Rozay Şeymandarkulova "Gebelikte anestezinin etkisi" ve Alina İskakova "Gebe kadınlarda diş çekilmesi için endikasyon ve kontrendikasyonlar." konulu tebliğlerini sundular.

Etkinlik, genel değerlendirme ve kapanış oturumuyla tamamlandı. Kapanış töreninde katılımcı öğrencilere ve sempozyum düzenleme kurulu üyelerine sertifika verildi.

TRT Avaz Kanal Koordinatörü Sedat Sağırkaya Mütevelli Heyet Başkanını ziyaret etti

TRT Avaz Kanal Koordinatörü Sedat Sağırkaya, Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız'ı ziyaret etti.

Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız, Özbekistan, Kazakistan, Kırgızistan, Türkmenistan, Azerbaycan, Bosna Hersek, Arnavutluk ve Türkiye olmak üzere 8 ülkeden ve bu ülkelere özgü 8 dilde, Uzakdoğu'dan Balkanlara uzanan coğrafyada yaşayan Türk dünyasına yönelik yayın yapan TRT Avaz kanalının, Türkiye ile diğer Türk Cumhuriyetleri arasında dil ve düşünce birliği kurduğunu özelliklede Türk dünyası ve Ahmet Yesevi Üniversitesi için çok önemli olduğunu belirtti. Ziyarette TRT Avaz Kanalı ve Ahmet Yesevi Üniversitesi arasında yapılabilecek ortak işbirliği konuları görüşüldü. Ziyarette Haluk Koç da bulundu.

Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız, ziyaretlerinden dolayı TRT Avaz Kanal Koordinatörü Sedat Sağırkaya'ya teşekkür etti ve Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanlığı tarafından hazırlanan Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev'in kaleme aldığı "Ulu Bozkır Öğütleri" isimli eseri ve diğer yayınlardan hediye etti.

Prof. Dr. Kamalbek Berkimbayev Mütevelli Heyet Başkanını ziyaret etti

Ahmet Yesevi Üniversitesi Kentav Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Kamalbek Berkimbayev ve Hazırlık Fakültesi Öğretim Görevlisi Rabiga Piraliyeva Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız'ı ziyaret etti. Ziyarete Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Yücel Gelişli de eşlik etti.

Kentav Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Kamalbek Berkimbayev, Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız'a mevcut durum ve yapılan çalışmalar hakkında bilgiler verdi ve kendilerine verdikleri destekleri için teşekkür etti.

Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız da Prof. Dr. Kamalbek Berkimbayev'e Kentav Enstitüsündeki hizmetlerinden ötürü Teşekkür Belgesi verdi.

Antalya Yedisu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencileri Ahmet Yesevi Üniversitesinde

Antalya Yedisu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Hemşire Yardımcılığı ve Sağlık Bakım Teknisyenliği bölümleri 11. sınıf öğrencileri, 13-24 Mart tarihleri arasında Üniversitemizin Tıp Fakültesi Hastanesi'nde staj programına katıldılar.

2017-2018 eğitim öğretim yılı Ekim ayında, Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanlığı ile Antalya Yedisu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi arasında görüşmeler yapılarak söz konusu okulun öğrencileri üniversitemizde staj programı gerçekleştirmek üzere ikili iş birliği protokolleri imzalandı. "Mesleki Hareketlilik" projesi kapsamında, 10 öğrenci Ahmet Yesevi Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde 10 gün süreli mesleki eğitim stajına katılımı kararlaştırıldı.

Özel Yedisu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğretmenlerinden Munise Özlü koordinatörlüğünde tertip edilen staj programı Üniversitemiz Türkistan Yerleşkesi Tıp Fakültesi ve Tıp Fakültesi Hastanesi'nde gerçekleştirildi. 10 günlük staj süresince öğrenciler hem mesleki alanda deneyim ve tecrübe kazandılar, hem de gezi ve tanıtım programlarıyla üniversitemiz ile bölge hakkında bilgi edindiler.

Üniversitemizdeki staj programını tamamlayan öğrencilere, Rektör Vekili Prof. Dr. Mehmet Kutalmış ile Rektör Yardımcısı Yrd. Doç. Dr. Mustafa Eren'in katılım sertifikası ve hediyeler takdim ettiler.

Konu ile ilgili açıklamalarda bulunan Özel Yedisu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğretmeni Munise Özlü "Türk Dünyası ortak kültürü ve Türk tarihi adına çok önemli bir faaliyetin gerçekleştirildiğini, Ahmet Yesevi ve felsefesini öğrenciler tarafından yerinde öğrenilmesi için büyük bir fırsat olduğunu dile getirdi.

Avrupa tecrübesini yanı sıra Türk dünyası tecrübesini de kazanmaları açısından bu faaliyetin önemli ve değerli olduğu açıklayan Munise Özlü Bu proje ile birlikte öğrencilerin Kazakistan'daki sağlık hizmetlerini yakından izleme imkanı bulacaklarını ve hem mesleki deneyimlerinin artırılmasının hem de Türklerin ortak kültürünü daha yakından tanıyacaklarını belirtti. Atayurt ile Anayurt arasındaki bilim köprüsünün bu gibi ortak faaliyetler ile daha sağlam temellere dayandırdığını vurgulayan Munise Özlü bu projenin gerçekleşmesinde büyük destekleri olan Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız'a ve emeği geçen tüm Yesevi ailesine teşekkür etti. "

Ahmet Yesevi Üniversitesinde "Modern Tıp: Gelenekler ve Yenilikler" sempozyumu

Ahmet Yesevi Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin düzenlediği "I. Uluslararası Bilimsel-Pratik Sempozyumu" Türkistan Yerleşkesinde gerçekleştirildi.

Kültür Merkezi Tiyatro ve Sinema Salonunda düzenlenen "Modern Tıp: Gelenekler ve Yenilikler" konulu sempozyumun açılış törenine; Rektör Yardımcısı Yrd. Doç. Dr. Mustafa Eren, Doç. Dr. Bakıtcan Muhamedjanov'un yanı sıra çok sayıda akademisyen ve öğrenci katıldı.

Programın açış konuşmasını yapan Rektör Yardımcısı Eren, yaşadığımız yüzyılda tıp biliminin evrensel değerde ve insanlığın bekası açısından son derece önemli bir meslek olduğuna vurgu yaparak, dünyada bilim ve teknolojinin en ileri seviyede olmasına rağmen, günümüzde yaşanılan büyük felaket ve savaşların ve çevre kirliliğin yol açtığı küresel ısınma gibi etkenlerin tıp bilimini daha da stratejik konuma yükselttiğini söyledi.

Eren, insanlığın mevcut tıp uygulamaları ile dünyada bir çok hastalığı önleyemediğini, tabiat dengesinin bozulması ile ekolojik uyumun da bozulmakta olduğunu, insan sağlığının günümüzdeki çevre felaketleri ile yaygın ve bulaşıcı sağlık sorunları doğurduğu konusunda açıklamalarda bulunan Eren, bu nedenle bilim adamlarının, önümüzdeki yüzyılın sağlık ve tıp yüzyılı olacağını söylediklerini anımsattı. Eren, bu vesile ile tıp öğrencilerine çok büyük görevler düştüğünün altını çizdi.

İkinci konuşmacı olarak söz alan Rektör Yardımcısı Doç. Dr. Bakıtcan Muhamedjanov ise bir çok hastalıkla mücadele edilen bu yüzyılda, "Modern Tıp: Gelenekler ve Yenilikler" adlı sempozyumunun düzenlenmesinin son derece anlamlı ve yerinde olduğuna vurgu yaptı. Muhammedjanov, sempozyumun düzenlenmesinde emeği geçenlere teşekkür ederek, bildiri sunacak öğrencilere başarılar diledi.

16-17 Mart tarihlerinde düzenlenen sempozyum 'Temel Disiplinler', 'Klinik Disiplinler' ve 'Teorik Disiplinler' olmak üzere üç oturumda gerçekleşti. Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Rusya ve diğer ülkelerden öğrencilerin katıldığı sempozyumda, 116 bildiri sunuldu.

Sempozyum, genel değerlendirme ve kapanış oturumu ile tamamlandı.

Mütevelli Heyet Başkanı Astana'da resmi ziyaretlerde bulundu

Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız ve Mütevelli Heyet Üyesi Prof. Dr. Muhittin Şimşek Kazakistan'ın başkenti Astana'da çeşitli resmi ziyaretlerde bulundu.

Bu ziyaretler kapsamında ilk olarak Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız ve Mütevelli Heyet Üyesi Prof. Dr. Muhittin Şimşek, Kazakistan Cumhuriyeti Sağlık Bakan Yardımcısı ve Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Üyesi Dr. Lezat Aktayeva'yı ziyaret etti. Prof. Dr. Musa Yıldız Türkiye ve Kazakistan'ın nezdinde tüm Türk Dünyası için çok önemli bir yere sahip olan Ahmet Yesevi Üniversitesi'nin her alanda yükseltilmesi adına her iki ülkede de önemli makamlarda bulunan üyelerimize çok büyük vazifeler düştüğünü belirtti. Kazakistan Cumhuriyeti Sağlık Bakan Yardımcısı ve Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Üyesi Dr. Lezat Aktayeva da bulunduğu makamın bilgi ve tecrübelerini aktarmak suretiyle Ahmet Yesevi Üniversitesi'nin her anlamda ivme kazanması için elinden gelen katkıyı sunacağını söyledi.

Astana ziyaretleri kapsamında Astana Büyükelçisi Dr. Nevzat Uyanık'ı makamında ziyaret eden Prof. Dr. Musa Yıldız ve Prof. Dr. Muhittin Şimşek, Ahmet Yesevi Üniversitesinin 2018 yılı faaliyetleri hakkında Büyükelçi Dr. Nevzat Uyanık'a bilgi verdi. Ziyarette Eğitim Müşaviri Abdulmuttalip Çetin de hazır bulundu. Prof. Dr. Musa Yıldız ve Prof. Dr. Muhittin Şimşek Büyükelçilik ziyareti kapsamında Din Hizmetleri Müşaviri Galip Akın'ı ve Çalışma Müşaviri Fatih Uysal'ı da ziyaret etti.

Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız ve Mütevelli Heyet Üyesi Prof. Dr. Muhittin Şimşek, TRT'nin Astana Temsilciliğini ziyaret etti.

Ziyarette, TRT'nin Kazakistan'daki faaliyetleri ve TRT AVAZ kanalı yayınlarının Kazakistan'da izlenme durumu hakkında, Astana Temsilcisi Doç. Dr. Abdülhamit Avşar tarafından heyete bilgi verildi. Prof. Dr. Musa Yıldız, TRT AVAZ kanalının Türk dünyasına yönelik çok önemli yayınlar yaptığını, yayınların izlenebilirlik oranının arttırılmasının üniversite olarak kendilerini daha çok memnun edeceğini söyledi. Anadolu Türklerinin önemli bir kısmın Kazakistan'dan gidenlerden oluştuğunu, TRT yayınlarında bu coğrafya ile ilgili yayınların artmasının ilişkileri daha da güçlendireceğini ifade etti.

Üniversitemizde Çanakkale Zaferi ve Şehitleri anma programı yapıldı

Çanakkale Zaferi'nin 103. Yılı münasebeti ile Ahmet Yesevi Üniversitesi Öğrenci Konseyi tarafından, Türkistan Yerleşkesi'nde anma programı gerçekleştirildi.

19 Mart Pazartesi günü Kültür Merkezi Tiyatro ve Sinema Salonu'nda düzenlenen etkinliğe; Rektör Vekili Prof. Dr. Mehmet Kutalmış, Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Taljan Raimberdiev, Sosyal Bilimler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Mehmet Toplu, Sanat Fakültesi Dekanı Yrd. Doç. Dr. Ercan Mahanbet ve Mühendislik Fakültesi Dekanı Dr. Abdimukan Tölep'in yanı sıra çok sayıda akademisyen, öğrenci ve davetliler katıldı.

Saygı duruşu ve ulusal marşların okunması ile başlayan kutlama töreni, Üniversite Rektör Vekili Prof. Dr. Mehmet Kutalmış'ın açış konuşması ile devam etti.

Kutalmış konuşmasında; Türk tarihindeki büyük destanlardan olan Yaratılış, Göç, Bozkurt ve Oğuz Kaan Destanları gibi birçok destandan bahsederek, 103 yıl önce Türklerin Anadolu'daki kazanmış olduğu Çanakkale Zaferi'nin de gerçek ve büyük bir destan olduğunu vurguladı.

Kutalmış, Osmanlı Devleti'nin en zayıf döneminde, o zamanın süper güçleri olan İngiltere, Fransa, İtalya gibi devletlere karşı kazandığı Çanakkale Zaferi ile bağımsızlığını devam ettirdiğini, Türkiye Cumhuriyeti'nin gücünü bu destan ve zaferlerden aldığını ve Türk dünyasının önüne büyük ufuk açtığını bildirdi.

Kutalmış, İstiklal Harbi'nin Başkomutanı ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Gazi Mustafa Kemal ile Çanakkale şehitlerini ve tüm şehitlerimizi rahmetle, gazilerimizi saygıyla anarak konuşmasını tamamladı.

Öğrenci Konsey Başkanlığı'nın tertip ettiği etkinlikte, şiirler okundu, video gösterimi yapıldı ve "Son Yoklama" adlı gölge oyunu gösterildi. Program; Bilge Kağan'ın "Ey Türk! üstte mavi gök çökmedikçe, altta yağız yer delinmedikçe, senin ilini ve töreni kim bozabilir.» sözleriyle tamamlandı.

1-СӘУІР КҮЛКІ КҮНІ

1 СӘУІР - ҚАЛАЙ КҮЛКІ КҮНІ АТАНДЫ

Әзілге толы бұл күннің шыққан жылы мен тегі әлі күнге дейін беймәлім. Алайда, шығу тарихының бірнеше нұсқалары бар. Көптеген христиан дінін ұстанатын елдер 1 сәуірде күн мен түн теңелуі мен Пасха мерекесін атап өткен. Мереке күні күллі жамағат ойын-сауық құрып, әзіл-қалжыңға толы әрекеттермен көңілдерін көтеретін. Бұл дәстүр әлі күнге дейін жалғасуда. Күлкі күнінің шығу тарихы туралы келесі әңгіме 1582 жылы Рим папасы Григорий енгізген григориан күнтізбесіне көшумен тығыз байланысты. Орта ғасырларда Жаңа Жыл мерекесі 1 қаңтарда емес, наурыз айының соңғы күндері тойланатын. Жаңа Жылды тойлау 25 наурыздан бастау алып, 1 сәуірге дейін жалғасатын. Мерекелік апта бойы әзіл-қалжыңға толы әрекеттер жасалып, көңіл көтерілетін. Жаңа күнтізбеге көшкен соң, бұл дәстүр өз күшін жоғалтқан жоқ. Жаңа Жылды тойламаса да, әзілге жақын жамағат ойын-сауықты жалғастыруды тоқтатпады. Кейбір деректерде күлкі күні Ежелгі Үнді елінен шыққан делінеді. Үндістанда 31 наурызда әзіл-оспақ күні атап өтіледі. Тарихқа көз жүгіртер болсақ, Ежелгі Рим күлкі күнінің шығуына себеп болды. Ақпан айының ортасында "Зердесіздер мерекесі" тойлана бастады. Күлкіге толы мереке сәуір айына дейін жалғасатын. Бұл мереке Күлкі құдайының құрметіне орай атап өтілетін. 18 ғасырда күлкі күні кеңінен танылып, ауқымды әзілге толы шараға айналды. Күлкі күнінде міндетті түрде өзгелермен әзілдесіп, барлығын алдау керек. Еуропадан бастау алған бұл шара уақыт өте келе әлемнің басқа да мемлекеттеріне кеңінен таралды. 1 сәуір күні әзілге толы іс-әрекеттер мен ойындарға жол беру керек. «Әзілің жарасса, атаңмен ойна» дегендей, бұл күні үлкен-кіші, жас-кәрі бір алдап қоюды ұмытпаңыз.

Massaget.kz

СТУДЕНТ ТУРАЛЫ ӘЗІЛДЕР

Зоология ғылымының бір студенті биттің құрылысын жақсы біледі екен. Емтиханда қандай сұрақ келсе де кірістіріп айта беретін көрінеді. «Бит – адамның және сүтқоректілердің қанын сорып тіршілік ететін ұсақ жәндіктер тобы. Оның 3 жұп келте аяқтары бар, олардың ұшында матаға немесе шашқа жабысуға бейімделген имек тырнақтары жақсы жетілген» деп айта жөнеледі екен. Бір емтиханда қой келіп қалыпты. «Қой деген шөп жейтін, төрт аяқты жануар. Қойдың еті тәтті болады. Үстінде жүні бар. Ал жүн болған жерде бит болады» деп биттің құрылысын айтып кетеді екен. Бір күні емтихан алатын профессор ашуы келіп, бұған жүні жоқ жануардан берейін, бір қатырайын деп студентке балықтың құрылысын береді. Студен сәл ойланып тұрып: — Балықтар негізінен судағы тіршілікке бейімделген жануарлар. Жүзу жағынан олар өзге жануарлардан асып түседі. Олар өкпе арқылы емес, желбезек арқылы тыныс алады. Балықтың үстінде жүн болмайды, ай бірақ жүн болғанда онда бит болатын еді, — деп, тағы биттің құрылысын айтып кетіпті.

***

Студент емтиханда жауап бере алмай қалады да, профессор оған: − Амал не, сізге екілік қоюыма тура келеді, − дейді. Сонда студент: − Онда маған асылып өлуден басқа амал жоқ, − деп қалтасынан арқан шығара бастайды. Профессор сәл жұмсарады. − Жарайды, тапсырмасаңыз да, үштік қояйын. Студент жайлап арқаннан тұзақ жасай бастайды. Профессор қорқып кетеді. − Жақсы, жақсы! Төрт қояйын! Студент оған назар аудармастан өз ісін жалғастыра береді. Профессордың мүлде есі кетеді. − Болды, болды! Міне, саған бестік баға қойдым! − деп сынақ кітапшасын ұсынады. Осыдан кейін ғана студент арқанын жинап, шығуға бет алады. Профессор "Ух!" деп бір дем алып: − Арқаныңызды осында тастап кетуіңізге болады − десе, студент: − Жоқ тастай алмаймын, алда әлі төрт емтиханым бар! − депті.

***

Дәрісхана. Емтихан өтіп жатыр. Профессор студенттің бағасын «үшке» көтермелеу үшін сұрақтар беріп жатыр: − Жарайды. Айтшы, дәрістерде не жөнінде оқыдың? Студент үндемейді. − Онда..... дәрістерді кім оқыды.Соны айтшы? Студент үндемейді. − Бағыт-бағдар берейін: сен немесе мен?

ӘЗІЛ ӘҢГІМЕ

БАСТЫҒЫҢ ҚАНДАЙ?

Ой тобай, қанша бастығым болды сонша рет өзгердім. Бірінші бастағым байғұс жақсы адам еді. Өзімен-өзі көп мазаны ала бермейтін. Қызметкерлер де өзімен-өзі. Тіршілік өте береді. Жұмысқа келгенше асығатынбыз, сосын қайтқанша тағы асығатынбыз. Мереке күндер келе қалса, сол үндемеген күйі өте беретін. Кейде орынбасарлары араға түсіп қызметкерлерді ұрыстырып алатын.

Ал екінші бастығым әйел адам болды. Әйел адамдар жасыратын не бар сыйлықты, ақшаны жақсы көреді. Жұмыстың барысын қатаң қадағалап отыратын. Кабинетке ол кісінің рұқсатынсыз шыбын кіргізбейміз. Күнделікті сол кісінің қабағына жалтақтап отырамыз. Ол кісі күйеуімен ұрсып қалса, немесе көңіл-күйі болмай қалса бітті дей бер. Сол күні жұмыста кішігірім соғыс басталады. Содан ойлана келе қабағын жазу үшін кезекке тұрайық деп шештік. Ашуланып келген күні кафеге апарып, өтірік болсада туған күн немесе бірдеңе жуатын бола саламыз. Сөйтіп жүріп өзімде сол кісіге ұқсай бастадым. Бір нәрсе тілеп тұратын болдым. Содан ол жұмыстан да, бастықтан да қашып құтылдым.

Қой, жекенің аты жекелігін істейді екен деп мемлекеттік мекемеге жұмысқа орналастым. Онда не деген-мен заң бар, кәсіподақ бар если что, деген оймен өйтіп-бүйтіп кітапханаға жұмысқа орналастым. Оның да басшысы әйел адам екен. Кітап сөрелеріндегі бір кітап қисаймауы керек,үстелге отырмауың керек. Тек айналып жүре бер. Немесе бітті, айдауға қоймаға жібереді. Сосын, шаң басқан кітаптарды үйшік-үйшік ойнаған балаға ұқсап ана жерге бір, мына жерге бір тасып жүргенің сол жертөледе. Егер басекеңе жақпай қалсаң жертөледен зейнетке бір-ақ кетеді екенсің. Оны жертөледе ұзақ айдауда жүрген қызметкерлерден естідім. Арамызда агенттері де баршылық екен. Менің де пендешілігін ұстап кетіп әділеттік турасында сөз қозғаған едім, бастыққа жеткізіпті. Содан не керек жұмыстан шығарып жіберді. Бір жамандықтың бір жақсылығы болады деген, кітапханашы емес жүк тасушы болып кете жаздаған жұмыстан құтылғаныма қуандым.

Ұстаздық еткен жалықпас деп, жастардың бойына білім нәрін себуге бел будым. Сөйтіп, зиялы қауым ұстаздардың ортасына бір-ақ шықтым. Бөлімінің басшысы басын көтермей қағази жұмыстармен айналысып жатады. Ал ұстаздары одан өтіп кеткен. Жиналыста қорқасың ғой. Тек айқайлап ұрыспайды, сөйлеседі екен. Дауыстарын естігенде жүрегің қолыңа түсіп кете жаздайды. Әрқайсысына жалтақтап, олардың қағазын толтырып, сабақ бір жақта қалды. Қағаз толтыру, мәлімет дегендері көп. Таңғаларлығы «жарты сағатта жібер» деген бұйрығы қоса келеді. Өзің үлгере алмайтын болған соң әр оқушыға бөліп жібересің. Қой мына түріммен жастарға білім беріп те жарытпаспын деп ол жұмыспен де қош айтыстым.

Жаңа қызметке келген соң жақсы жағымнан көрінейін деп, бөлімнің барлық іс-шарасын сайтқа салуды қолға алдым. Бұлай боларын қайдан білейін. Енді әжептеуір ауызды толтырып айтпасақ та, айтарлы бар іс-шараны салған дұрыс қой деп ойлағанмын. Басекең: - Біздің жұмыс істеп жатқанымызды барлығы білсін - деп күнделікті жиналысты да салғызып қойды. Ол, ол ма сізге өтірік, маған шын. - Ана бөлім бастығы жұмыс үстінде, қолын сілтеп тұрған суреті тұр. Мен неге суретте өйтіп тұрған жоқпын. Менің жұмысымды көрсеткің келмей, жаман фотоны таңдағансың – деп сөгетінді шығарды. «Әй еркек деген маймылдан сәл-ақ әдемі болса болды ғой. Құдайым-ау түрдің кереғі не» дегенді сыпайылап жеткіздім. Бетке айтуға жүрек шайлығып қалған, жүрек шіркін сайрап тұрғанмен, тілім байлаулы тұр. Содан ашуланып фотографқа тиістім. - Сен дұрыстап түсіре алмайсың - деп едім, - Осы қалғанда сен сияқты шабармандардан қалдым, - деді де фотоаппаратын қолыма ұстата салды.

Мен бір жөні түзу жұмысқа жарымадым. Өзімнен екенін білемін, немесе жұр ғой, жұрттың бәрі. Басым салбырап бір профессор көкемнен ақыл сұрауға бардым. Ол кісі: «Айналайын менде де ақыл жоқ. Үйге барсам хозяйка ақыл айтады. Жұмысқа келсем бастық ақыл айтады. Менде тек үй мен жұмыстың ортасын тауып баратындай ғана ақыл бар» - дейді. Ол көкемнің де қапаланып жүргені көрініп тұр.

Енді не істеймін. Тағы басқа жұмысты көрейін деп жұмысымды ауыстырдым. Менің де мінезім жетісіп тұрған жоқ. Айтпайтын жерде айтып қаламын. Шындық, әділдік деп жүріп бала-шағаны баға алмай қалармын деп қатты қорқып жүргенімде, профессор көкем тағы кездесіп қалды.

- Әлі ақыл сұрап жүрсің бе? - деді.
- Ия - деп басымды изедім.
- Онда тыңда, бастықтың алдына кіргеніңде артқы мойныңдағы омыртқаң істемей қалсын. Басыңды изей бер. Жиналыс болса, ұйықтап алсаң да болады. Басыңды изей бер, изей бер. Содан кәзіргі жұмысым жаман емес. Тек мойын омыртқам изей беріп ұстамайтын болып қалғаны болмаса.Өмір деген қызық қой, адам болған соң айналаңа қарайсың. Мына бір бөлімнің қызметкерлерін көрсең әуесің келеді. Жарқырап күліп, өмірге ырза болып жүргені. Ал ана бөлімнің қызметкерлерінің қабағынан қар жауып, амандаспақ түгілі соғып өтеді жаныңнан, аспанды тіреп тұрған жалғыз солардай. Бұлар неге әрқайсысы әртүрлі деп ойлайсыз ғой? Басшың күлсе күлесің, үрсе үреді екенсің. «Бастығың жақсы болса, жарты бақыт» деген мақал да бар екен.
- Ал сіздің бастығыңыз қандай?

Эльмира ҚАЛЫБАЙҚЫЗЫ

Ясауи университеті
УНИВЕРСИТЕТ СТУДЕНТТЕРІНІҢ ҮНІ
Газет 1995 жылдан шыға бастады
Меншік иесі: Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті
Редакция мекенжайы: 161200, ОҚО, Түркістан қаласы, Б.Саттарханов, 29
Тел: 8 (72533) 6-38-13 (1020)
e-mail a.yassaui@mail.ru

Қоғаммен байланыс бөлімі:
Бекжігіт СЕРДӘЛІ
aksari@mail.ru

Шығарушы редактор:
Жанар БЕЙСЕНБАЕВА
zhanar.beis_88@mail.ru

Дизайнер:
Асқат КЕҢЕС
turantulga@gmail.com

Тілшілер:
Эльмира АРТЫҚБАЕВА
elmira_artykbaeva@mail.ru
Ғалымжан ТӘЖІБАЕВ
galimcan@mail.ru
Жадыра Қожахмет
jadira.01.92@mail.ru

Фототілші:
Елнұр СЕРДӘЛІ
eserdali@mail.ru

Редакция оқырман хаттарына жауап бермейді және кері қайтарылмайды. Редакцияға жолданған хаттар 1,5 машинкалық беттен аспауы тиіс. Автор пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді. Кейбір суреттер интернеттен алынды.

Газетті есепке қою туралы
№11180-Г куәлікті 2010 жылғы 4 қазанда Қазақстан Республикасының Байланыс және ақпарат министрлігі берген
«M-PRESS» ЖШС баспа үйінде басылды Шымкент қаласы, Байтұрсынов, 18
Таралымы: 1000 дана
Тапсырыс нөмірі: